

felijke wijze en het zal duidelijk zijn dat voor eenieder die het stadium van amateur vogeltjeskijker voorbij wil streven, deze gids mee het veld in moet.

H. Hillegers

MERGELLAND. GRENZELOOS WANDELEN EN FIETSEN

HEUBERGER, H. & PH. SCHOONBROODT, 1995. Gezamenlijk grensoverschrijdend initiatief van de gemeenten Riemst, Eijsden, Maastricht, Margraten, Bassenge en Visé. ISBN 90-802472-1-9.

Kostprijs f 15,- of 295 BEF, bij de VVV's van de deelnemende gemeenten.

Dit aantrekkelijk uitgevoerde, handzame boekje met een titel die niet enkel grensbewoners aanspreekt, neemt de geïnteresseerde wandelaar en fietser mee op verkenningstochten door het hele Mergelland. In totaal worden 8 wandel- en 6 fietsroutes beschreven binnen een gebied waarvan Meerssen, Vaals, Limbourn en Tongeren zowat de hoekpunten vormen. De wandeltochten variëren van 7 tot 23 km, de fietstochten gaan van 29 tot 60 km. Het boekje begint met een algemene inleiding waarin achtereenvolgens de euregio, natuur en landschap, de ontstaansgeschiedenis en de betekenis van mergel aan bod komen.

Daarna worden achtereenvolgens de wandel- en fietsroutes beschreven. Iedere beschrijving begint met een vogelvlucht-omschrijving van de route, gevolgd door een korte karakteristiek van het te doorkruisen gebied. Op de volgende pagina staat telkens een overzichtskaartje, waaraan de verdere beschrijving zowat is opgehangen. De instructies voor de te volgen weg zijn duidelijk en de overige tekst die uitleg en duiding geeft bij de verschillende bezienswaardigheden is prettig leesbaar en helder.

In het midden van het boekje, tussen de wandel- en fietsroutes in, bevindt zich een aantal anders gekleurde bladzijden (handig om terug te vinden) waar algemene toeristische informatie te vinden is

over de verschillende deelnemende gemeenten. Ook op twee andere plaatsen is de tekst onderbroken door een aantal gekleurde pagina's, waar dan foto's van typische plekje en hoekjes afgebeeld staan. Afgezien van het feit dat ze het uitzicht van het boekje aantrekkelijker maken en daarmee z'n verkoopbaarheid misschien wat groter, dragen ze eigenlijk niets bij. Dat komt door het nogal gratuite karakter van zowel de kiekjes als de bijschriften, maar vooral ook door het ontbreken van enige terugkoppeling met de tekst. Dat ontbreken van terugkoppeling komt ook nog op enkele andere plaatsen tot uiting. Fietsroute 6 bv. loopt over zeker twee km raketings langs het natuurpark Eijsder Beemden, zonder dat hier in de tekst over gerept wordt. Dat ik dit spijtig vind hoeft niemand te verbazen, vooral omdat het hier toch om een vrij toegankelijk terrein gaat, waar fietsers profijt van zouden kunnen hebben. Nochtans worden "De Eijsder Beemden" wel vermeld in de toeristische informatie over de gemeente Eijsden. Hetzelfde geldt voor de Frayère du Petit Gravier, eveneens een vrij toegankelijk natuurgebied(je), waarvan geen gewag gemaakt wordt bij de beschrijving van fietsroute 1 die vlak langs de ingang passeert. Bij de toeristische informatie over de gemeente Visé wordt het gebied ook niet in de tekst vermeld, maar verschijnt er wel ineens een foto van, overigens met een storende (tik?)fout. Dit zijn spijtige zaken die door een betere afstemming bij de eindredactie gemakkelijk vermeden kunnen worden. De hier genoemde schoonheidsfoutjes doen echter weinig af van de waarde van deze leuke gids, die in elk geval het aanschaffen waard is.

O ja, achterin het boekje steekt een mooi overzichtskaartje van de verschillende beschreven routes. Bij mijn exemplaar was na één keer gebruiken het bandje waarmee het kaartje aan de achterflap vastzat, los. En omdat dergelijke voorwerpen, zeker als ze uitgevoerd zijn in mooi glanzend papier, de perverse neiging vertonen om te glijden, heb ik nu een exemplaar zonder overzichtskaartje. U bent verwittigd.

Martine Lejeune

KRUIDEN, ZELF KWEKEN, ZOEKEN EN GEBRUIKEN

ROGER PHILLIPS & NICKY FOY, 1995. Uitgave Het Spectrum, Utrecht. ISBN 90 274 4460 9. Prijs: f 59,90 te verkrijgen bij de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgever.

Het boek met de bovenstaande titel vormt het tiende deel uit de inmiddels zeer bekende serie "Spectrum Natuurgidsen". De hele serie wordt gekarakteriseerd door het overvloedig gebruik van kleurenfoto's die de plant of het dier waar het om gaat, in één oogopslag karakteriseren. De teksten zijn minimaal. Het is een formule die de fotograafschrijver Roger Phillips bepaald geen windeieren heeft gelegd; zijn cliënteel bestaat uit mensen die heel snel visueel soortenkennis willen opbouwen. Niet moeilijk gaan determineren met tabellen en zo. Even het gezochte exemplaar vergelijken met een goede kleurenfoto. Inderdaad, dat lukt heel vaak, maar ook wel eens niet.

De fotogidsen zijn dan ook verre van compleet want, omdat alle uitgaven van oorsprong voor Engeland bedoeld zijn en nu ook in andere Europese talen zijn gedrukt, kunnen bepaalde soorten die wel in Nederland voorkomen niet in de Nederlandstalige uitgave worden aangetroffen. Anderzijds worden er in de Nederlandstalige uitgave soorten besproken die wel in Engeland, maar niet in Nederland voorkomen. Soms is de afbeelding van een soort absoluut niet karakteristiek (bijvoorbeeld Geelhartje op p. 118), de kleur van de bloem op de foto afwijkend van normaal (geldt voor de Korenbloem op p. 151) en zijn er zelfs onjuistheden. Het exemplaar Valkruid op p. 129 lijkt mij tot een geheel andere soort te behoren, maar een plant op een foto laat zich niet "echt" determineren....

Ondanks deze onvermijdelijke onzorgvuldigheden heeft de serie natuurgidsen een aantal aantrekkelijke aspecten: een snelle, visuele oriëntatie in een bepaalde soortengroep voor een relatief lage prijs.

H. Hillegers

RECENT VERSCHENEN

LAMERS, L.P.M., 1995. **Hydrologie, vegetatie en beheer van het Pikmeeuwenwater (De Hamert)**. Kath. Universiteit Nijmegen, Vakgroep Oecologie (Toernooiveld 1, 6525 ED Nijmegen) i.o.v. NBLF en het Limburgs Landschap.

Onderdelen van het onderzoek waren o.a. het meten van waterstand en -kwaliteit en het vastleggen van vegetatie-ontwikkelingen in combinatie met beheerproeven.

De dertig jaar geleden door veenmossen gedomineerde bultvegetaties worden nu gedomineerd door Struikheide, Dophei en Pijpestrootje. Momenteel is geen sprake van verdroging in het gebied. Nivellering van de vegetatie is waarschijnlijk ver-

oorzaakt door vergrassing en verbossing a.g.v. hoge atmosferische depositie. Van de beheeropaties uitvenen, maaien en plaggen lijkt uitvenen voorlopig de beste maatregel.

ZOOGDIER jrg. 6 no. 4 (1995), jrg. 7 no. 1 (1996). Abonnement f 25,-, losse nummers f 8,- (VZZ, 030-2544642).

In het decembernr. van 1995 is een artikel opgenomen met de titel 'Auto-marters, nu ook in Nederland!' (S. Broekhuizen, G. Müskens). Het eerste geval van door een Steenmarter kapotgebeten autokabel vond in 1993 plaats in Vaals. In 1994 was er autoschade in Heerlen, in 1995 in Maastricht. Na

Zwitserland, Duitsland, Oostenrijk en Hongarije is blijkbaar Limburg aan de beurt. Het artikel gaat verder in op de beweegredenen van de marters en het voorkomen van schade.

In het eerste nummer van 1996 beschrijft R. Bitter recente vangsten (meer dan 100 exemplaren) van de Grote bosmuis in Zuid-Limburg, aangevuld met gegevens van de Zoogdierenwerkgroep van het NHG. De soort is in meer dan 20 kilometerhokken aangetroffen (o.a. Vijlenerbossen, Eyserbos, Platte Bossen). Is de Grote bosmuis toegenomen of speelt de hogere waarneemintensiteit een grote rol?

Jo van der Coelen